

Питання створення та впровадження вітчизняних ліків

24 грудня 2014 р. відбулося спільне засідання президій Національної академії наук України та Національної академії медичних наук України за участю керівництва Державної служби України з лікарських засобів та Асоціації «Виробники ліків України», під час якого було розглянуто питання створення та впровадження вітчизняних лікарських препаратів. Під час засідання йшлося, зокрема, про відпрацювання чітких організаційних та економічних механізмів впровадження перспективних розробок вітчизняних учених у медичну галузь.

У вступному слові президент НАН України академік Б. Патон зазначив, що ефективна співпраця установ НАН України, НАМН України, МОЗ України та представників фармацевтичної галузі України сприятиме розвитку фундаментальних та прикладних медико-біологічних досліджень, спрямованих на розробку та впровадження інноваційних і конкурентоздатних вітчизняних ліків в медичну практику.

Президент Національної академії медичних наук України академік НАМН України А. Сердюк наголосив на гострій необхідності розвитку та поглиблення співробітництва зі створення та впровадження вітчизняних лікарських засобів.

Генеральний директор ВАТ «Фармак» Ф. Жебрівська, зокрема, звернула увагу на низьку забезпеченість населення України ліками порівняно з іншими європейськими країнами та окреслила перспективні напрями співробітництва фармацевтичної галузі та науки.

Академік-секретар Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України академік НАН України С. Комісаренко зазначив, що сьогодні в академії вже існує унікальна база зі створення вітчизняних препаратів та медичного обладнання, успішно проводиться широкий спектр фундаментальних та прикладних досліджень, які дадуть змогу найближчим часом створити нові технології та засоби лікування цілого ряду найбільш поширених захворювань.

Яскравими прикладами успішно впроваджених розробок учених академії є оригінальні лікарські препарати для профілактики і лікування серцево-судинних, неврологічних та інфекційних захворювань, серед яких «Кальмівід» для лікування остеопорозу, «Коректин» – лікування кісткових ушкоджень та гепатитів різної етіології, «Мебіфон» – лікування онкозахворювань, «Корвітин» – лікування гострого інфаркту міокарда, «Флокалін» – новий вітчизняний міотропний спазмолітик і кардіопротектор, вискоєфективний ентеросорбент «Силікс», який широко використовується

для лікування ендо- і екзотоксикозів, гнійно-запальних процесів, серцево-судинних хвороб і інших патологій тощо.

Крім того, фахівці НАН України пропонують для широкого впровадження свої розробки в галузі медичної апаратури, серед яких прилади «Фазаграф» для оперативної реєстрації і розшифровування кардіограм, «Діабет+» для визначення функціонального стану людини та лікування цукрового діабету, «Тренар», що прискорює процес реабілітації пацієнтів після інсультів, цифровий контактний маммограф, що дає змогу без частого застосування рентгенівського опромінення виявляти ще на ранній стадії виникнення злоякісних пухлин у молочній залозі, акустоспектральні аналізатори звуків дихання для високоточної діагностики легневих захворювань тощо.

В обговоренні також виступили директор ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» член-кореспондент НАМН України Т. Бухтіарова, директор Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України академік НАН України О. Кришталь, президент Асоціації «Виробники ліків України» П. Багрій, генеральний директор ЗАТ «Науково-виробничий центр Борщагівський хіміко-фармацевтичний завод» Л. Безпалько, генеральний директор ДНУ «НТК Інститут монокристалів НАН України» академік НАН України В. Семиноженко та віце-президент НАН України, директор ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» академік НАН України В. Геєць.

Пріоритетними завданням наукових установ НАН України, НАМН України, МОЗ України та фармацевтичного виробництва президії НАН України та НАМН України визначили розвиток фундаментальних і прикладних досліджень, спрямованих на відкриття нових «мішеней» для дії потенційних лікарських засобів, розкриття патогенезу захворювань, удосконалення моделей *in vivo* та *in vitro* та алгоритмів тестування лікарських засобів, створення нових інструментів для прогнозування та оцінки впливів лікарських засобів на людину (біомаркери, прискорений дизайн випробувань, алгоритми прийняття рішень, удосконалення фармакодинамічних оцінок тощо), проведення досліджень в галузі цілеспрямованого хімічного і біологічного синтезу та виділення біологічно-активних речовин – потенційних ліків, діагностикумів та імунобіологічних препаратів на основі молекулярних і клітинних біотехнологій.

Окрему увагу було приділено питанню гармонізації нормативно-правової бази з країнами Євросоюзу у сфері реєстрації лікарських засобів, доклінічних і клінічних випробувань та експертиз матеріалів за результатами їх проведення.

За результатами спільного засідання було також вирішено активізувати роботу Міжвідомчої координаційної ради НАН України, НАМН України та МОЗ України з питань наукових розробок у галузі медицини та фармації, а також підготувати та укласти Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю між Національною академією наук України, Національною академією медичних наук України та Асоціацією «Виробники ліків України» *(Науковці та фармвиробники обговорили питання створення та впровадження вітчизняних ліків // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2014. – 25.12).*